

Stemkeuze als Narratief Proces

Een kwalitatieve analyse van kiezersoverwegingen tijdens de Belgische verkiezingen van 2024

Vak	Kwalitatieve Onderzoeksmethoden
Student	Sophie Ba,r0240946
Opleiding	Communicatiewetenschappen,schakeljaar, Universiteit Gent
Dataset	Twee semigestructureerde interviews (moeder–dochter, Destelbergen)
Context	Belgische verkiezingen 9 juni & 13 oktober 2024

Abstract

Dit onderzoek analyseert hoe kiezers hun stemkeuze betekenisvol construeren aan de hand van twee semigestructureerde interviews binnen één huishouden (moeder–dochter, Destelbergen), afgenomen in aanloop naar de Belgische verkiezingen van juni en oktober 2024.

Via een grounded theory-aanpak (open → axiaal → selectief coderen) werden negen axiale codes geïdentificeerd, gegroepeerd rond vier dimensies: waarden, ervaringen, kanalen en normen.

Het centrale mechanisme,issueprioriteiten en frames,toont hoe een linkse ideologische basis, waardenpraktijken, bevestigende sociale omgeving en ervaring-gedreven herkaderingen samen stabiele progressieve stemattitudes produceren.

Betaalde campagnecommunicatie speelt een marginale overtuigingsrol; organische kanalen en persoonlijke ervaringen zijn dominant. De analyse is exploratief-verklarend en niet representatief. Een mixed methods-uitbreiding (exploratory sequential design) wordt als denkoefening uitgewerkt.

1. Probleemstelling

In 2024 vonden in België twee verkiezingsmomenten plaats (9 juni en 13 oktober). In aanloop daarnaar kregen kiezers informatie via uiteenlopende kanalen (o.a. Instagram, nieuwsapps, tv, folders, huisbezoeken) en wogen zij waarden (bv. ecologie, tolerantie), persoonlijke ervaringen (bv. lokale mobiliteit, politie-ervaringen, activisme) en sociale normen/omgeving (gezin, vrienden) af bij hun stemkeuze. Dit onderzoek situeert zich binnen het micro-perspectief op stemgedrag en focust op hoe kiezers hun keuze betekenisvol construeren. De data bestaan uit twee semigestructureerde interviews binnen één huishouden (moeder–dochter, Destelbergen), die open gecodeerd, samengevoegd en getagd zijn op vier dimensies: waarde, ervaring, kanaal, norm.

De publieke discussie draait sterk rond "wat" mensen stemmen; minder zichtbaar is hoe zij hun keuze opbouwen en welke rol ze toekennen aan media, persoonlijke ervaringen en sociale omgeving, zeker

wanneer er twee opeenvolgende verkiezingen zijn (juni vs. oktober). Begrijpen welke overwegingen kiezers zelf doorslaggevend noemen, helpt (a) onderzoekers om mechanismen achter stemkeuzes te expliciteren en (b) praktijkactoren (lokale besturen, campagnes) om communicatie te richten op werkelijk relevante drijfveren in plaats van louter zenderlogica.

In deze dataset weten we wél welke thema's worden genoemd, maar niet: (1) hoe kiezers de vier typen overwegingen wegen en met elkaar verbinden in hun eigen redenering; (2) of en hoe deze weging verschilt tussen juni en oktober; (3) in welke mate betaalde campagnes (advertenties, folders) minder of meer invloed hebben dan organische kanalen en gesprekken. Dit onderzoek vult dat hiaat op door de eigen woorden van respondenten systematisch te structureren langs deze vier dimensies.

Het doel is exploratief-verklarend: een compact mechanistisch beeld schetsen van hoe kiezers hun stemkeuze narratief opbouwen. Concreet levert het (a) per respondent een profiel van dominante overwegingen en (b) een vergelijking tussen juni en oktober (salience-verschuivingen). De claim is analytisch, niet representatief; de kracht ligt in diepte-inzicht en conceptuele helderheid.

Centrale onderzoeksvraag: *Hoe wegen en verbinden kiezers in deze twee interviews hun waarden, persoonlijke ervaringen, informatiekkanalen en sociale normen bij het vormen van hun stemkeuze in juni en oktober 2024?*

2. Axiaal coderen

Na het open coderen heb ik via constante vergelijking overlappende codes samengevoegd en geclusterd tot axiale codes. Deze axiale codes representeren de centrale concepten die in de interviews terugkeren en verbinden categorieën met hun eigenschappen en dimensies. Per code geef ik een compacte, inductief opgebouwde definitie, duid ik het primaire karakter (waarde/ervaring/kanaal/norm) en vermeld ik welke open codes eraan hebben bijgedragen. Zo blijft de herkomst van elke axiale code transparant en controleerbaar.

#	Axiale code	Definitie (kort)	Tag	Subconcepten / eigenschappen	Bijdragende open codes
1	Waardenoriëntatie: ecologie & inclusie vs. conservatisme	Duurzame en inclusieve waarden sturen de partijkeuze en functioneren als moreel tegengewicht voor 'verrechtsing'.	Waarde	Ecologie & dierenwelzijn; inclusie (migratie/LGBTQ+/abortus); anti-nationalisme	ideologie ecosociaal-liberaal links; vegetariër uit dierenwelzijn; niet akkoord N-VA en VB; intolerantie voor racisme; tegengewicht bieden aan verrechtsing
2	Perceived impact & stem-efficiëntie per niveau	Hogere niveaus (EU/federaal) voelen betekenisvoller	Norm/waarde	Second-order gevoel lokaal; tegengewicht-stem; recht i.p.v. plicht	impactperceptie verschilt per niveau; juni groter/belangrijker; stemrecht op alle niveaus;

		dan lokaal; motiveert participatie.			opkomstplicht pro voor hogere niveaus
3	Issue-prioritering (agenda)	Concrete thema's die de keuze dragen.	Waarde	Hoog moreel gewicht (klimaat, dieren); leefwereld dichtbij (mobiliteit/LEZ); sociaal- cultureel (onderwijs, cultuur, abortus)	thema klimaat; dierenwelzijn en vee; mobiliteit en fietseveiligheid lokaal; LEZ en sociale rechtvaardigheid; thema onderwijs; cultuursubsidies; abortus
4	Partij- en leidersevaluaties (heuristics)	Beeld van partijen en personen fungeert als keuze- heuristiek.	Norm/waarde	Partijcongruentie (Groen); leader cues (De Sutter, Hedebouw); scepticisme over vage programma's	lokaal stem op Groen; Petra De Sutter positief; Raoul Hedebouw positief; programma's vaag ervaren; zichtbaarheid N- VA/VB/PVDA hoog
5	Ervaringstriggers uit het dagelijks leven	Persoonlijke ervaringen laden attitudes en prioriteiten affectief.	Ervaring	Activisme & lidmaatschap; ervaringen met politie/veiligheid; lokale ruimtelijke ingrepen	dierenactivist; lidmaatschap schoolraad Sint-Lucas; politie agressief gedrag; schandaal beïnvloedt stemkeuze; huisbezoek N- VA beperkt impact
6	Informatiekanalen & media-repertoire	Mix van kanalen waarmee politiek wordt gevolgd; paid media heeft lage impact.	Kanaal	Instagram & nieuwsapps; tv/kranten; stemtest als check; advertenties/folders weinig effect	nieuws via Instagram en VRT; VTM/VRT kwaliteit kritisch; stemtest gebruiken; niet bereikbaar via Twitter/TikTok; reclame geen persoonlijk impact
7	Sociale normen & referentiegroepen	Vriendenkring bevestigt; familie contrasteert (conservatiever).	Norm	Homofiltratie; conflictmijding; intergenerationeel verschil	invloed ouders en vrienden; grootouders conservatief; ouders vroeger meer links nu rechts; hechte band met zus; informele café- gesprekken
8	Democratische attitudes & institutionele context	Opvattingen over representatie, regels en instituten.	Norm	Opkomstplicht als recht; cordon-dilemma; vertrouwen in EU-beleid; recht op betogen	ook stemmen zonder plicht; historisch besef; cordon sanitaire steunen én als ondemocratisch ervaren; vertrouwen in EU als beleidsmotor klimaat/dier
9	Beslissingsstrategie	Praktische regel om tot een stem te komen: value- match + tegengewicht; lokaal meer gewoonte.	Waarde/ norm	Value-match (Groen); anti- out-group; leader-cue fallback; lokaal minder overwogen	keuze op basis van partijconcept; oktober minder overwogen; partijkeuze per niveau verschilt; stemtest meerdere keren doen

De resulterende set axiale codes vormt het analytisch skelet voor selectief coderen en de theoretische duiding. In de volgende paragraaf koppel ik de belangrijkste concepten aan bestaande literatuur. Op

basis van deze structuur kan ik vervolgens de relatie tussen waarden, ervaringen, kanalen en normen expliciteren en toewerken naar een samenhangend verklaringsmodel voor stembvorming.

2.1 Koppeling aan peer-reviewed literatuur

De axiale code *Ideologische oriëntatie (progressief ↔ conservatief)* sluit aan bij onderzoek dat politieke oriëntatie verklaart vanuit onderliggende waardepatronen en behoefte aan orde/zekerheid. Jost et al. (2009) beschrijven ideologie als een vorm van *motivated social cognition*, een raamwerk dat helpt begrijpen waarom respondenten consequent progressieve standpunten innemen rond klimaat, migratie en gelijke rechten.

De code *Beleidsniveau & ervaren impact* past binnen de literatuur over multi-level governance: burgers ervaren beleid dat op verschillende niveaus tot stand komt, waarbij het EU-niveau sterk doorwerkt in milieu- en mobiliteitsregulering. Dat patroon is consistent met de typologie van gelaagde besluitvorming bij Hooghe & Marks (2003).

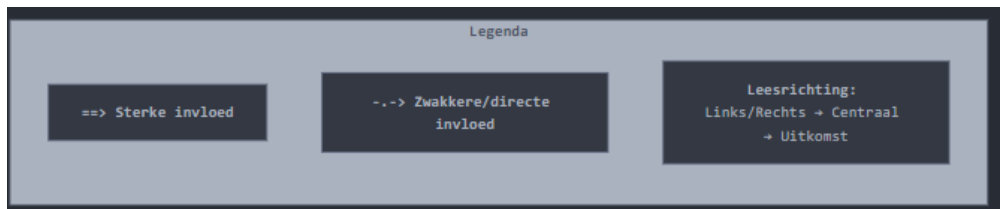
De codes over *campagnes/advertenties* en *informatiekanalen & mediagebruik* stroken met bevindingen over de beperkte overtuigingskracht van campagnecontact en -advertenties (Kalla & Brookman, 2017) én met studies die aantonen dat sociale media het informatiedieet filteren maar dat effecten op attitudes vaak klein en geconcentreerd zijn (Bakshy et al., 2015). Dat ondersteunt wat we in de data zien: veel zichtbaarheid, maar weinig echte attitudeverschuiving.

De code *Participatienorm* kan gelinkt worden aan onderzoek dat sociale normen en sociale druk naar voren schuift als mechanismen achter opkomst (Gerber et al., 2008). Wat respondenten zeggen over 'het hoort zo' of 'ik doe het als bijdrage' past bij dat normatieve kader.

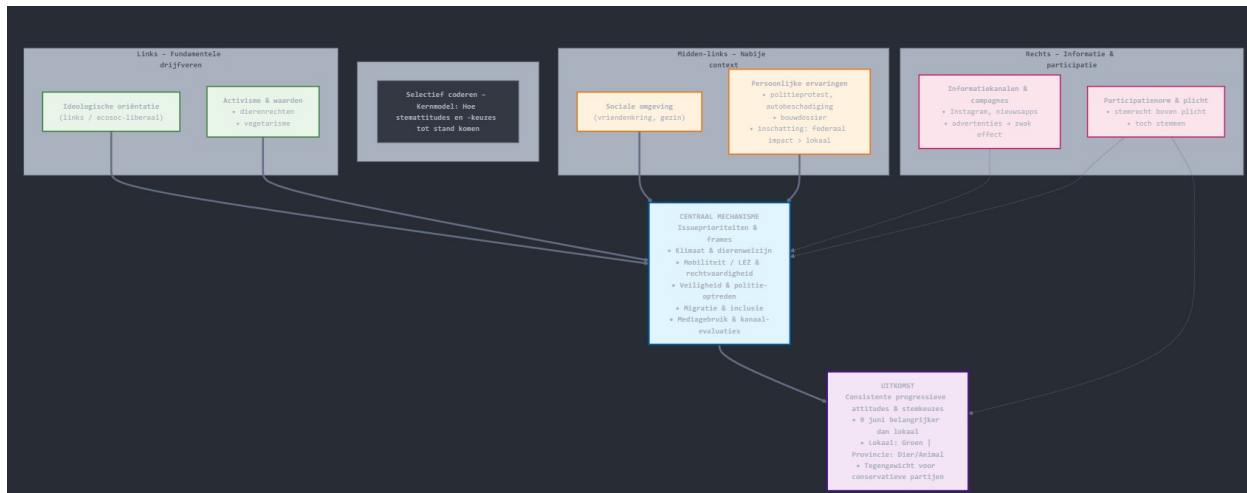
Tot slot sluiten thema-gebonden codes (klimaat/dierenwelzijn, mobiliteit/LEZ & rechtvaardigheid, veiligheid/politie-ervaring) aan bij bekende dynamieken: issue-specifieke overtuigingen worden doorgaans gestut door stabiele ideologische oriëntatie (Jost et al., 2009) en door het beleidsniveau waarop men concrete effecten voelt (Hooghe & Marks, 2003). De beperkte rol van advertenties en de dominante rol van eigen nieuwsconsumptie bevestigen die stabiliteit.

3. Selectief coderen, grafische voorstelling

De onderstaande schema's vatten de resultaten van het selectief coderen samen. Het eerste schema toont de kernvariabelen; het tweede visualiseert het volledige mechanisme met de relaties tussen drijvende factoren, context, informatie/participatie en de uiteindelijke stemuitkomst.

Figuur 1. Kernvariabelen van het analysemodel.

Figuur 2. Volledig verklaringsmodel: drijfveren, context, informatie en stemuitkomst.

4. Onderzoekstekst

Doel en leeswijzer

Deze sectie licht de resultaten van de analyse toe. De grafische voorstelling in sectie 3 vat het kernmechanisme samen. Centraal staat hoe issueprioriteiten en frames gevormd worden en vervolgens consequente progressieve stemattitudes en -keuzes produceren. Ik bespreek eerst de drijvende factoren, daarna de nabije context, vervolgens informatie en participatie, om te eindigen bij het centrale mechanisme en de uitkomst.

Fundamentele drijfveren

Ideologische oriëntatie. De respondent positioneert zich expliciet links/ecosociaal-liberaal ("ik ben inderdaad wel meer links"). Die basisoriëntatie fungeert als filter: thema's als klimaat, dierenwelzijn en inclusie krijgen structureel voorrang; voorstellen die als conservatief/nationalistisch gekaderd worden, worden principieel afgewezen.

Activisme & waarden. Waarden zijn niet louter opinies, maar geleefde praktijken (vegetarisch huishouden; engagement bij Bite Back). Dat engagement verhoogt de salience van dierenwelzijn en maakt dat een nichepartij (Dier/Animal) betekenisvol wordt bij provinciale verkiezingen: "als ik ervoor kon stemmen, heb ik dat gedaan". Dit illustreert hoe waarden → issueprioriteit → concrete partijkeuze lopen.

Nabije context

Sociale omgeving (gezin & vrienden). Binnen het gezin is er ideologische consonantie; met vrienden wordt politiek "onrechtstreeks" besproken. De sociale kring bevestigt keuzes (normatieve bekrachtiging) en levert taal om standpunten te verwoorden. Afwijkende standpunten in de ruime familie worden vermeden ("*je probeert conflict te vermijden*"), wat de interne consistentie verder beschermt.

Persoonlijke ervaringen. Concrete ervaringen herkaderen specifieke issues:

- Politieoptreden bij een coronabetoging wordt ervaren als disproportioneel → frame 'veiligheid & politie' met burgerrechtenfocus ("*we moeten zorgen dat je nog mag betogen*").
- Lokaal bouwdoosier en fietsonveiligheid → issue mobiliteit/LEZ & rechtvaardigheid: begrip voor klimaatdoelen, maar kritiek op onevenredige lasten voor lagere inkomens.

De respondent schat het federale/Europese niveau als impactvoller in dan het lokale ("*9 juni was belangrijker dan lokaal*"), wat de issue-gewichting tussen verkiezingen stuurt.

Informatie & participatie

Kanalen en campagnes. Nieuwsconsumptie verloopt vooral via Instagram en nieuwsapps; brievenbusfolders en spotjes hebben laag effect ("*ruis*"). Het feed-algoritme toont vooral Groen/PVDA-content; weinig Vlaams Belang in de stroom. Reclame werkt nauwelijks persuasief wanneer attitudes reeds helder zijn; kan wel agenderen (herinneren aan thema's), maar zelden herkaderen.

Participatienorm & plicht. Ondanks de afschaffing van de opkomstplicht lokaal, blijft er een norm van gaan stemmen ("*stemrecht is even belangrijk als plicht*"). Deze norm beïnvloedt opkomst rechtstreeks, maar niet noodzakelijk de partijkeuze.

Het centrale mechanisme: issueprioriteiten & frames

De genoemde drijfveren en contexten monden samen in het centrale mechanisme: welke thema's krijgen gewicht, en met welk frame worden ze beoordeeld? In deze casus kristalliseren vijf clusters uit:

- Klimaat & dierenwelzijn. Hoog gewicht, moreel geladen frame; drijft keuze voor Groen (lokaal) en Dier/Animal (provincie).
- Mobiliteit/LEZ & rechtvaardigheid. Steun voor doel, kritiek op inkomenseffecten; beïnvloedt evaluatie van lokale Groen-coalitie.
- Veiligheid & politie-optreden. Libertair frame (rechten van betogers) i.p.v. law-and-order; vergroot aversie tegen conservatieve partijen.
- Migratie & inclusie. Duidelijk anti-exclusie-frame ("*daar wil ik zeker geen stem aan geven*"); fungeert als veto-issue tegen VB/N-VA-hardliners.
- Mediagebruik & kanaal-evaluaties. Nieuwsapps/Instagram leveren continuïteit en issue-salience; advertenties hebben zwak direct effect.

Deze issue-set stuurt de onderscheidende weging tussen verkiezingsniveaus: Europees/federaal (klimaat, migratie, burgerrechten) wordt relevanter ervaren dan lokaal (mobiliteit, ruimtelijke ordening). Dat verklaart waarom 9 juni subjectief "groter" was dan oktober.

Uitkomst: consistente progressieve keuzes

De combinatie van (a) linkse ideologische basis, (b) waardenpraktijken, (c) bevestigende sociale omgeving en (d) ervaring-gedreven herkadringen leidt tot stabiele progressieve attitudes. Concreet:

- Europese/federale verkiezingen: nadruk op klimaat/inclusie → tegengewicht voor verrechtsing → stem richting Groen/links.
- Provinciaal/lokaal: Groen-beleid wordt normatief ondersteund maar kritisch geëvalueerd op rechtvaardigheid; toch stemmen (norm) en geïnformeerde keuze (Groen lokaal; Dier/Animal provincie).

"Ik wil zeker tegenstemmen zodat we verrechtsing kunnen tegenhouden... maar beleid moet rechtvaardig zijn."

Interpretatie

Het patroon toont vooral versterking i.p.v. conversie: informatiekanaalen en campagnes consolideren reeds aanwezige oriëntaties; ervaringen kunnen frames verschuiven (bv. politie), maar doen dat binnen een progressief referentiekader. De micro- (ervaring, waarden), meso- (gezin, vrienden) en macro-niveaus (verkiezingsniveau, beleid) grijpen in elkaar: micro-ervaringen bepalen welk aspect van een macro-issue centraal komt te staan; de sociale omgeving bepaalt hoe dat aspect geïnterpreteerd wordt; het mediagebruik houdt de agenda warm.

Samengevat laat de casus zien hoe stemkeuzes ontstaan: niet door één boodschap, maar door de samenloop van waarden, ervaringen en sociale bevestiging, die samen bepalen welke issues tellen en met welk frame ze beoordeeld worden.

5. Reflectie over kwaliteitsvereisten voor kwalitatief onderzoek

5.1 Geloofwaardigheid

Ik heb de geloofwaardigheid opgebouwd door mijn analyse transparant en controleerbaar te maken. Na het open coderen heb ik overlappende codes samengevoegd via constante vergelijking. Vervolgens heb ik elke samengevoegde code getagd naar functie (waarde, ervaring, kanaal, norm). Die expliciete tag helpt om uiteenlopende soorten bewijs niet door elkaar te halen en maakt zichtbaar waarom bepaalde uitspraken als 'waarde' of 'kanaal' wegen in het latere model. In de axiale tabel formuleer ik per code een korte, inductief opgebouwde definitie en toon ik welke open codes eraan bijdroegen. In mijn onderzoekstekst geef ik thick context en gebruik ik illustratieve citaten. Het pijlenschema laat bovendien zien dat niet elke invloed even sterk is en dat advertenties een zwak, indirect effect hebben. Tot slot positioneer ik mijn bevindingen kort t.o.v. peer-reviewed literatuur, wat als conceptuele check dient.

Wat kan beter? Een member-check door kernconclusies aan de respondent(en) voor te leggen. Bewust zoeken naar negatieve gevallen (bv. fragmenten waarin betaalde campagnes wél doorslaggevend

lijken) en die expliciet verwerken. Een tweede lezer die een steekproef van passages doorcodeert, kan de geloofwaardigheid verder verhogen.

5.2 Overdraagbaarheid

Ik claim nergens representativiteit; in de probleemstelling kader ik het opzet als analytisch en micro-mechanistisch. Die afbakening, samen met veel context in de tekst (verkiezingsmomenten, lokale vs. federale inzet, mediagebruik, sociale omgeving), ondersteunt overdraagbaarheid: een lezer ziet duidelijk "waar" deze mechanismen ontstonden. De axiale tabel geeft per code eigenschappen/dimensies, en in de onderzoekstekst laat ik zien onder welke omstandigheden bepaalde paden zwaarder wegen. Dat is precies de informatie die andere onderzoekers nodig hebben om te beoordelen of en hoe de inzichten naar een vergelijkbare casus kunnen worden overgezet.

Wat kan beter? Een compacte respondent-schets als bijlage toevoegen en per axiale code 1-2 kerncitaten opnemen. De vergelijking juni-oktober nog explicieter in een kleine matrix samenvatten zodat condities voor overzetting zichtbaarder worden.

5.3 Afhankelijkheid

Mijn werkwijze is consistent: open coderen → samenvoegen via constante vergelijking → taggen → axiaal coderen met definities en herkomst → selectief coderen in een kernmodel → uitwerken in een samenhangende onderzoekstekst. Die vaste volgorde staat ook letterlijk in de sectie-opbouw van dit document en maakt de beslissingen herhaalbaar in de zin van procedurele stabiliteit. Het gewicht dat ik in het pijlenschema aan paden geef is coherent met wat ik in de tekst motiveer.

Wat kan beter? Na enkele dagen een klein deel hercoderen om de eigen stabiliteit te checken. Een medestudent een steekproef laten coderen en de verschillen bespreken totdat er conceptuele overeenstemming is over samenvoegingen en tags.

5.4 Bevestigbaarheid

Ik heb actief voorkomen dat mijn vooronderstellingen de analyse sturen door (a) definities van axiale codes steeds aan concrete open codes te koppelen, (b) citaten te gebruiken als onderbouwing en (c) mijn model te laten zien met expliciete sterktes/zwaktes van paden. Dat ik het onderzoek uitdrukkelijk als analytisch en niet-representatief positioneer, helpt om eigen normatieve overtuigingen buiten de claims te houden.

Wat kan beter? Mijn eigen positie kort expliciteren (bv. mogelijke gevoeligheden bij thema's als migratie en klimaatrechtvaardigheid) en aangeven hoe ik die invloed heb geminimaliseerd. Peer-debriefing inbouwen: een collega gericht laten zoeken naar passages die het model tegenspreken en die zichtbaar verwerken.

6. Reflectie over ethiek in onderzoek

6.1 Procedurele ethiek

"The security, anonymity and privacy of research subjects and informants should be respected rigorously, in both quantitative and qualitative research." (International Sociological Association, Code of Ethics)

De anonimiteit en privacy van de respondenten zijn in dit onderzoek van groot belang, omdat zij persoonlijke en potentieel gevoelige politieke opvattingen delen. Vooraf werd duidelijk uitgelegd wat het doel van de studie is (cursusopdracht, geen publieke verspreiding), welke gegevens worden verzameld en dat deelname vrijwillig is met het recht om vragen over te slaan of het gesprek op elk moment te beëindigen (informed consent). In de rapportering worden geen namen gebruikt; respondenten worden enkel aangeduid als 'moeder' en 'dochter', en identificeerbare details (bv. straat, school/werkgever, exacte verenigingen) zijn weggelaten of geanonimiseerd. Opnames en notities worden lokaal en afgeschermd bewaard en na beoordeling verwijderd; ruwe data worden niet gedeeld buiten de onderwijscontext.

Omdat beide interviews binnen één huishouden plaatsvonden, zijn de gesprekken strikt afzonderlijk afgenomen en is geen informatie uit het ene gesprek aan de andere partij overgemaakt; zo blijft vertrouwelijkheid ook relationeel gewaarborgd.

6.2 Situationele of relationele ethiek

Bij het afnemen van de interviews is een niet-oordelende, respectvolle houding aangehouden. De interviewer stuurde niet naar 'juiste' antwoorden en parafraseerde enkel ter verduidelijking, zonder de inhoud te herinterpreteren. Gezien het thema (stemkeuzes, ervaringen met politie/mobiliteit, migratie) zijn mogelijke emotioneel beladen passages met zorg benaderd: er is niet onnodig doorgevraagd op gevoelige details en pauzes of onderwerpswissels waren steeds mogelijk.

Omdat er een moeder-dochterrelatie speelt, is sociale druk vermeden door een individuele setting, neutrale formuleringen en door expliciet te benadrukken dat er geen consequenties zijn voor 'afwijkende' meningen. In de analyse is gewaakt over eerlijke weergave: dubbele open codes zijn samengevoegd zonder betekenis te verliezen, nuance is behouden via korte, contextrijke parafrases, en er is transparant vermeld dat resultaten niet representatief zijn.

7. Denkoefening: toepassing van Mixed Methods

7.1 Keuze en verantwoording onderzoeksdesign

Ik kies bewust voor een **exploratory sequential design (QUAL → quan)**. Met mijn kwalitatieve analyse heb ik een kernmodel ontwikkeld waarin waarden, ervaringen, kanalen en normen samen het centrale mechanisme 'issueprioriteiten & frames' aansturen, dat vervolgens attitudes en stemkeuzes beïnvloedt (met het contrast juni vs. oktober). In een tweede, kwantitatieve fase wil ik toetsen hoe sterk die relaties zijn en hoe breed ze gelden.

Ik verbind beide fasen op twee manieren: (1) connecting, mijn kwalitatieve codes bepalen welke items en steekproeven ik opneem; (2) merging, nadien leg ik survey-uitkomsten naast mijn model in een joint display met korte citaten.

7.2 Uitwerking kwantitatieve en kwalitatieve fase

Kwantitatief. Ik richt me op kiezers (18+) in Vlaanderen die zowel in juni als in oktober stemden. Met een gestratificeerde steekproef (leeftijd, geslacht, opleiding, gemeente-type) mik ik op $n \approx 600$. Ik meet, geïnspireerd door mijn codes:

- Ideologische oriëntatie
- Waarden & activisme (bv. dierenwelzijn/vegetarisme, maatschappelijk engagement)
- Persoonlijke ervaringen (politie/veiligheid, mobiliteit/LEZ, bouwdoos, andere policy-touchpoints)
- Sociale omgeving (frequentie/kwaliteit gesprekken; ervaren norm in vrienden/gezin)
- Informatiekanalen & vertrouwen (Instagram/nieuwsapps/VRT/krant; advertentie-herinnering en ingeschat effect)
- Issueprioriteiten & frames per cluster uit mijn model
- Participatienorm & gedrag (plicht vs. recht, opkomst, ervaren belang juni > oktober)
- Uitkomsten: stemkeuze per niveau + index van consistente progressieve attitudes

Analytisch bouw ik schalen (EFA/CFA) en test ik padmodellen/SEM (waarden/ervaringen/kanalen/normen → issueprioriteiten & frames → uitkomsten), inclusief interacties juni ↔ oktober. Waar zinvol voeg ik een conjoint of best-worst scaling toe om issue-wegingen te schatten.

Kwalitatief (verdieping). Op basis van de survey selecteer ik contrastcases (bv. sterk waarden-gedreven vs. ervaring-gedreven; groot vs. klein advertentie-effect; sterke vs. zwakke verschuiving juni → oktober) en voer ik 20-30 diepte-interviews. Ik ga na hoe frames precies worden opgebouwd, waarom advertenties wel zichtbaar maar zelden doorslaggevend zijn, en hoe het federale niveau 'groter' wordt ervaren terwijl lokaal rechtvaardigheid zwaarder weegt.

7.3 Meerwaarde t.o.v. enkel kwalitatief of enkel kwantitatief

- Breedte én diepte. Met de survey schat ik hoe vaak mijn mechanismen voorkomen en hoe sterk de relaties zijn; met interviews verklaar ik waaróór ze werken.
- Toetsing van paden. Mijn model voorspelt zwak advertentie-effect en sterke invloed van waarden/ervaringen. Kwantitatief kan ik dit kwantificeren; kwalitatief kan ik verklaren waarom advertenties eerder agenda-warmte geven dan attitude-shift.
- Twee verkiezingsniveaus. Ik kan zichtbaar maken waarom juni 'groter' woog en welke frames lokaal (bv. LEZ ↔ rechtvaardigheid) doorslaggevend zijn.

- Triangulatie & negatieve evidentie. Wanneer survey en interviews niet samenvallen, gebruik ik verdiepende cases om negatieve bewijzen te begrijpen en mijn theorievorming te scherpen.
- Instrumentontwikkeling. Mijn kwalitatieve codes leveren valide items; de survey test generaliseerbaarheid.

Met QUAL → quan maak ik mijn kernmechanisme meetbaar, toetsbaar en uitlegbaar over een grotere groep kiezers, terwijl ik de rijkdom en nuance van mijn casusmateriaal behoud. Dat levert de combinatie van mechanistische verklaring en empirische draagwijdte op die mijn onderzoeksvraag vereist.

8. Bibliografie

Bakshy, E., Messing, S., & Adamic, L. (2015). Exposure to ideologically diverse news and opinion on Facebook. *Science*, 348(6239). <https://doi.org/10.1126/science.aaa1160>

Gerber, A. S., Green, D. P., & Larimer, C. W. (2008). Social pressure and voter turnout: Evidence from a large-scale field experiment. *American Political Science Review*, 102(1), 33–48. <https://doi.org/10.1017/S000305540808009X>

Hooghe, L., & Marks, G. (2003). Unraveling the central state, but how? Types of multilevel governance. *American Political Science Review*, 97(2), 233–243. <https://doi.org/10.1017/S0003055403000649>

International Sociological Association. (z.d.). Code of Ethics. <https://www.isa-sociology.org/en/about-isa/code-of-ethics/>

Jost, J. T., Federico, C. M., & Napier, J. L. (2009). Political ideology: Its structure, functions, and elective affinities. *Annual Review of Psychology*, 60, 307–337. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.60.110707.163600>

Kalla, J. L., & Broockman, D. E. (2017). The minimal persuasive effects of campaign contact in general elections: Evidence from 49 field experiments. *American Political Science Review*, 112(1), 1–19. <https://doi.org/10.1017/S0003055417000363>